

I detta nummer:
Biogas
Kontroll av nöt och får
Landsbygdsgalan
SAM

Vi har högtryck på enheten nu för att förbereda och komma igång med det nya stödåret. Vi i Uppsala län har valt att vara ett pilotlän av tre i Sverige i år som går över till blankettlös inlämning av SAM. Jag vet att många har åsikter om detta. Vi har därför laddat upp med mycket stöd och utbildning för att er övergång ska gå så smidigt som möjligt. När ni väl lagt in alla uppgifter i systemet så kommer den största utdelningen år 2 och framåt då all er grunddata redan finns inlagd. Orsaken till att vi började satsa redan förra året var att redan nästa år ska alla brukare i hela Sverige söka via datorn och då har ni i Uppsala haft 3 år på er att komma in i detta. Det är mycket som händer nu, vilket ni också kan se i vårt mer än vanligt fylliga Gröna Blad. Ni har en specialintervju i bladet med vår Landshövding Peter Egardt och som ni kan läsa så jobbar han för att lokal mat ska synas och använder gärna era lokala råvaror vid representation. I den anda har vi också

Cristel Benfalk
018-19 53 84

korat "Den lokala kokken 2010" där Martin Andersson från Villa Anna vann tävlingen och som under maj kommer utmana sina vinnande kollegor i länen Södermanland, Örebro och Västmanland. Allt detta kommer gå av stapel på Eklundshof – länets mat börjar synas mera och mera genom Landsbygdsprogrammets försorg via många bra projekt i länet! Men nu har drygt halva programmet genomförts och då börjar arbete med kommande Landsbygdsprogram. Jordbruksverket har nu fått uppdraget att ta fram det tekniska underlaget som är grunden till det nya programmet. Här ska vi från Länsstyrelsen vara aktiva och påverka. Vi lyssnar gärna på era synpunkter och det vi kan vara överens om (men som jag givetvis inte kan lova) är att vi vill ha ett enklare program att söka och administrera. Slutligen så arbetar Jordbruksverket och länsstyrelserna vidare med att säkerställa utbetalningarna av jordbrukarstöden även under detta år och vi hoppas att kunna bli ännu bättre än förra året även om vi överträffade den målsättning som Eskil satt.

Viktiga datum

31 mars

- Sista ansökningsdag
  - Söker du gårdsstöd måste du anmält minst 4 ha jordbruksmark
  - Sista anmälningsdag för stödrätter om du inte har några stödrätter (minst stödrätter motsv. 4 ha)
- Ansökningar inkomna efter 26 april avvisas. Mellan 31 mars och 26 april görs ett procentuellt avdrag

15 juni

- SAM och åtagande måste vara korrekt underskriven och inkommen till Länsstyrelsen. Ej korrekt underskriven blankett avvisas. Använde du E-legitimation när du skickade in via SAM Internet kan du bortse från detta. Är du osäker på hur du signerade så framgår det i SAM Internet.
- Sista ändringsdatum för vissa uppgifter i SAM och åtagande.
- Sista inlämningsdag för delvis övertag.
- Sista dag för att ansökan om överföring av stödrätter. (Du måste förfoga över marken du anmält i SAM).

30 juni

- Sista inlämningsdag för kopia av växtodlingsplan för dig som söker utbetalning för miljöskyddsåtgärder
- Sista sådatum

Innehåll

Landsbygdsplan	sid 3
Greppa näringen, Klimatstrategi	sid 4
Biogas	sid 5
Miljöersättningar	
Märkeskontroller	sid 6
Särskild miljö	
Särskilda värden	sid 7
Jordbruksnyheter 2011	
SAM internet	sid 8-9

Innehåll

Samtal med Landshövdingen	sid 10
Kurser och aktiviteter	sid 11-15

Viktiga telefonnummer

SAM Internet

018-19 51 70 (SAMI-Support 1)
018-19 51 71 (SAMI-Support 2)
018-19 51 72 (SAMI-Support 3)

SAM-ansökan

018-19 50 10 (Länsstyrelsen)

Viktiga telefonnummer

Stödrätter

0771-22 32 23 (Jordbruksverket)

Blockinventeringen

0771-22 32 23 (Jordbruksverket)

Allmänt

Landsbygdsgalan 2010

I november förra året ägde Landsbygdsnätverkets Landsbygds gala år 2010 rum, denna gång i Blå Hallen i Stockholms Stadshus. Där samlades nästan 400 personer som på olika sätt arbetar med landsbygdsutveckling för att kora årets bästa landsbygds satsningar år 2010.

Priserna – Ullbaggarna - delades ut i sju kategorier och Uppsala län hade nominerat kandidater till tre av dessa kategorier. Samtliga nominerade är företag och/ eller projekt som fått stöd ur Landsbygdsprogrammet 2010. Landsbygdsprogrammets mål är hållbar utveckling – ekonomiskt, ekologiskt och socialt – och de nominerade kandidaterna är exempel på företag som på olika sätt arbetat för att nå dessa mål.

Detta var det andra året som galan

Förändring i handläggning av företags- och projektstöd

Länsstyrelsen har gjort en ändring i genomförandestrategin för landsbygds-programmet, som finns att läsa vår hemsida www.lansstyrelsen.se/upsala. Ändringen innebär att kompletta ansökningar om stöd och utbetalningar, sorterade efter ankomstdatum, kommer att prioriteras före ofullständiga. Detta som ett led i arbetet med att förkorta handläggningstiden för ärenden inom landsbygdsprogrammet.

Elin Knuting 018-19 51 10 och
Margareta Insulander
018-19 53 79.

genomfördes och Uppsala län lyckades för första gången ta hem en Ullbagge när "Sju Gårdars Mjök" vann priset för Årets Miljö satsning med motiveringen:

"Genom att utveckla ett samarbete mellan sju ekologiska mjölkgårdar i Uppland har Sju Gårdars stärkt den lokala ekologiska mjölkproduktionen och byggt upp ett starkt lokalt varumärke. Konkurrenskraften hos de involverade företagen ökar, samtidigt som konsumenten erbjuds en produkt som har en tydlig lokal prägel och som ökar närheten mellan konsument och producent".

Länsstyrelsen gratulerar Sju Gårdars Mjök till priset och hoppas att projektet även ska inspirera till nya satsningar i framtiden!

Mer information om Landsbygds galan och de övriga pristagarna finns på Landsbygdsnätverkets hemsida: www.landsbygdsnatverket.se.

Planerar du att starta ett företag på landsbygden, eller driver du redan ett företag som du vill utveckla ytterligare? Kanske är du intresserad av att arbeta med landsbygdsutveckling i projektform? Då kan Landsbygdsprogrammets stöd vara något för dig! Kontakta oss gärna om du vill veta mer, eller gå in på

Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/upsala. Vem vet, kanske är det du som står där med en Ullbagge i handen nästa år?

Elin Knuting 018-19 51 10 och
Margareta Insulander 018-19 53 79.

Generellt biotopskydd - vad är det?

I broschyren "Jordbrukets pärlor" kan du läsa om vilka livsmiljöer i landskapet som är skyddade enligt Miljöbalken, det vill säga omfattas av Generellt biotopskydd.

Du hittar broschyren på www.lansstyrelsen.se/Uppsala Sök på "Jordbrukets pärlor"

Klimat och miljö

Utnyttja Greppa Näringen i Uppsala län

Greppa näringen erbjuder kostnadsfri rådgivning anpassad till förhållandena på din gård. Projektet är ett samarbete mellan Jordbruksverket, LRF och länsstyrelsen. Rådgivning erbjuds inom t.ex. växtnäringseffektivitet, växtskydd, markpackning, utfodring och stallmiljö. För att få rådgivning ska ditt lantbruk ha minst 50 ha åker

eller 25 djurenheter. Det finns även rådgivningsmaterial för energieffektivisering och klimatanpassning av jordbruket.

På www.greppa.nu kan du läsa mer om vad Greppa Näringen erbjuder.

Kontakt på länsstyrelsen: Cecilia Bertholds cecilia.bertholds@lansstyrelsen.se, 018-19 50 64

Passa på att bli en Klimataktör Uppsala län!

Teckna ett KLIMATAVTAL, det kostar ingenting, men du:

- Sparar pengar på onödig energianvändning.
- Stärker ditt varumärke och visa kunderna att du arbetar med klimatfrågan.
- Sparar energi och ta kontroll över processerna och energianvändningen.
- Minskar din miljöpåverkan.

KLIMATAVTAL Uppsala län innebär att du ska sänka ditt företags energianvändning med 10 % till 2012 och ytterligare 10 % till 2016.

Vi ger dig råd och stöd.
Länsstyrelsen Uppsala län

Jan Eckhéll 018-195065, Camilla Andersson 018-195373

Läs mer på
www.klimatavtal-uppsalalan.se

Kontaktuppgift rådgivarorganisationer som verkar i Uppsala län.

Organisation	Namn	Telefon
Svenska husdjur	Sofi Öhlund	070-6882115
Idegran Produktion	Oskar Franzén	070-573 43 23
MälärAgro	Frida Olsson	070-8622624
MULE konsult	Björn Nylander	070-7977760
VäxtRåd	Anders Kraft	0171-26531
Associera		
Lantbruksrådgivning	Winjand Koker	08-551 572 21
HS Konsult AB	Johan Kullsand	070-3385020

Uppsala läns klimat- och energistrategi

Lantbrukets klimatpåverkan

Uppsala läns yta täcks till omkring en fjärdedel av, till stora delar, mycket bördig jordbruksmark och länet har hög andel växtodlingsföretag. Lantbruksföretagen blir arealmässigt större och antalet djur ökar på de djurhållande gårdarna. All jordbruksverksamhet, växtodling liksom djurhållning, innebär klimatpåverkande utsläpp. I Uppsala län utgörs utsläppen av främst lustgas från odlad mark, koldioxid från oxiderande mulljordar samt metan från idisslande djur och hantering av gödsel.

Möjligheter

Ett av de nationella klimatmålen är att till 2020 minska de klimatpåverkande utsläppen med 40 % jämfört med 1990 års nivå. I länets klimat- och energistrategi från 2008 finns förslag på åtgärder som på regional nivå ska bidra till att nå de nationella målen. Jordbrukssektorn är en livsnödvändig verksamhet men även en betydlig källa för klimatpåverkande utsläpp. Dock innebär all växtodling också upptag av koldioxid och vissa grödor kan även vara alternativ till fossila bränslen.

I klimatarbetet ingår både åtgärder som kan motverka klimatförändringar och åtgärder som underlättar anpassning

till ett förändrat klimat. För jordbrukets del gäller det att värna om de funktioner som jordbrukslandskapet tillhandahåller och som tjänar som en buffert mot klimatförändringar samtidigt med ett ständigt pågående klimatanpassningsarbete.

Satsningar 2011

Länsstyrelsen vill särskilt stödja satsningar på hållbar produktion av förnybar energi, metoder för att minska utsläppen av växthusgaser från naturliga processer kopplade till jordbruksproduktion och effektivare energianvändning inom lantbruket. Under 2011 riktas fokus på kompetensutveckling och företagsstöd inom biogasområdet, metoder för energieffektivisering av lantbruket samt utveckling av klimatnätverket för främjande av ett klimatneutralt lantbruk.

Karin Svanäng 018-19 52 24

Klimat och miljö

Stort intresse för biogas i Uppsala och Stockholms län

– men hur kan vi få fler landsbygdsföretag att satsa på gårdsbaserade biogasanläggningar?

Biogasstödet i Landsbygdsprogrammet

Biogassatsningar är prioriterade i Uppsala läns genomförandestrategi för att underlätta företagens omställning till en hållbar och konkurrenskraftig produktion samt för att stimulera utveckling och vidareförädling av förnybar energi. För att öka satsningen på biogasanläggningar i regionen har Länsstyrelserna i Uppsala och Stockholms län genomfört en kartläggning av intresset och förutsättningarna för produktion av biogas bland landsbygdsföretag i regionen. Studien fokuserade på biogasproduktion från stallgödsel och biprodukter från småskalig livsmedelsförädling.

Många intresserade företagare men få känner till biogasstödet

Att producera biogas från stallgödsel och livsmedelsrester leder till både miljövinster och minskad klimatpåverkan. Den kartläggning som genomfördes bland landsbygdsföretagen visar att intresset för att producera biogas är stort. 35 av de företag i Uppsala län som deltog i undersökningen var intresserade av att göra en förstudie för biogasanläggning på den egna gården. Endast ett fåtal företagare i undersökningen uppgav sig dock känna till investeringsstödet för biogasanläggningar.

Finns underlag för att bygga gemensamma biogasanläggningar?

Kartläggningen visar att stallgödsel utgör det viktigaste substratet för biogasproduktion på landsbygden, medan biprodukter från småskalig livsmedelsförädling ofta förekommer i små mängder. De allra flesta kan se en användning av biogasen på det egna företaget men åtskilliga vill även producera utöver eget behov för avsättning. Omkring hälften av företagen är villiga att leverera substrat till en gemensam biogasanläggning och intresset är nästan lika stort för att ta emot rötresten. Kanske kan detta

vara en indikation på att det finns underlag för att bygga en gemensam biogasanläggning i området? Intresset verkar finnas i alla fall.

Frågor som behöver lösas för att få fler att satsa på biogas

Vid kartläggningen och projektets halvtidsseminarium framkom flera förslag på vad som kan göras för att fler ska satsa på biogasproduktion:

- stöd för transport av gödsel
- gemensamma större biogasanläggningar som tar emot gödsel
- utveckla former för ägande och skapa försäljningskanaler
- möjligheter att leverera via kommunala nät eller energibolag
- leverans av gasen direkt, utan omvandling till el
- stöd för rening och transport av gas
- ordnade distributionssystem för fordonsgas
- möjligheter till konkurrenskraftig och lönsam produktion
- långsiktiga politiska beslut om förnybara drivmedel

Slutseminarium 14 mars i Stockholm

Den 14 mars hålls ett öppet slutseminarium för projektet, då potentialen för produktion av biogas på landsbygden, avsättningsmöjligheter, investeringsbehov och ekonomiska utfall utifrån fem typgårdar kommer att tas upp. En panel med sakkunniga, däribland Christel Gustafsson chef för Bioenergienheten på Jordbruksverket och Kalle Svensson från Energimyndigheten, kommer att kommentera och diskutera tillsammans med deltagarna samt föreslå riktade åtgärder för att få fler företag att investera i biogasanläggningar.

När: 14 mars kl. 13-16. Var: Länsstyrelsen i Stockholm, lokal: Murgrönan. Seminariet är kostnadsfritt.

Eftermiddagsfika ingår. Anmälan via kalendariet på www.lansstyrelsen.se/stockholm. Välkomna!
Länsstyrelserna i Stockholms och Uppsala län

Karin Svanäng, 018-19 52 24.

Sök stöd för energikartläggning

Spara pengar genom att energieffektivisera.

Nu kan du som har en gård med 100 djurenheter eller mer, eller en energianvändning som överstiger 500 MWh per år, söka energikartläggningscheck.

Läs mer på www.energimyndigheten.se (sök på energikartläggning).

Vid frågor om stödet kontakta Mathias Söderholm, mathias.soderholm@energikontor.se, 070-104 57 13.

Natur och kultur

Nyheter för miljöersättningar och miljöinvesteringar inom utvald miljö 2011

Utvald miljö är en rad regionala ersättningar för insatser som gynnar natur-, kultur- eller rekreationsvärden i odlingslandskapet. Länsstyrelsen i Uppsala län kommer i dagarna att uppdatera sin genomförandestrategi för utvald miljö för år 2011-2013. De största nyheterna i strategin är:

- Insatserna "Restaurering och återskapande av stenmurar", "Rensning av våtmark", "Bränning på betesmark eller slåtteräng", "Åker för bevarande av hotade åkerogräs" och "Restaurering av bevarandevärda eller svårbrukade åkermarker" är från och med 2011 inte möjliga att söka i Uppsala län.
- Insatsen "Skötsel av landskapselement med särskilda värden" har begränsats till att ersättning endast kan fås för elementen: renar mellan åkerskiften, brukningsvägar, trögärdesgårdar, fornlämningslokaler, alléer, solitärträd, hamlade träd, småvatten, åkerholmar, överloppsbyggnader och liten svårbrukad åker. Skötseln ska skötas med slåtter, bete av elementen är endast godkänt i undantagsfall.

- Insatsen "Restaurering av betesmark och slåtteräng - miljöinvestering" har begränsats till att endast vara möjlig att söka för stora kostsamma projekt med en beräknad kostnad på minst 20 000 kr/ha. Takbeloppet har ändrats från 10 000 kr/ha och år till 40 000 kr/ha.
- Grundkriterierna för insatsen "Skötsel av mosaikbetesmarker och andra gräsfattiga marker" har förtydligats och säger att varje område måste vara minst 0,1 ha/styck. Det är alltså inte godkänt att söka på små "hål" i en för övrigt godkänd betesmark i den ordinarie miljöersättningen. Syftet med insatsen är att gynna skötseln av speciella hävdade miljöer som exempelvis marker med berghällar i kustnära områden och på öar, sandområden med hotade insekter, lövträdshagar med höga trädvärden, alsumpområden och hasselområden.
- För insatsen "Mångfaldsträda" ges ersättning för max 10 hektar/brukare.
- För insatsen "Fågelåker" beviljas ersättning för max 5 ha/brukare. För stora gårdar kan ersättning i vissa fall ges för 10 ha.

När genomförandestrategin är fastställd kommer den att vara tillgänglig i sin helhet på Länsstyrelsen i Uppsala läns webbplats: www.lansstyrelsen.se/uppsala. Klicka vidare till Lantbruk & Landsbygd.

Martina Dernroth 018-195313

Nu pågår register- och märkningskontroller av nöt och får!

Vid kontrolltillfället ska djuren samlas ihop så att det blir möjligt att läsa av märkningen. Personal från Länsstyrelsen räknar in djuren, kollar av märkningen och har med sig aktuellt CDB-underlag (Nöt) som utgångspunkt. Vi går också igenom din journalföring. Ofullständiga eller saknade uppgifter i journalen kan ibland behöva

styrkas med andra dokument, exempelvis inköpskvitton eller slaktavräkningar. Spara därför alla sådana uppgifter! Uppgifterna sammanställs och registreras och skickas därefter till djurhållaren. Det är mycket viktigt att man läser igenom resultatet från kontrollen och hör av sig till länsstyrelsen om man har frågor. Detta för att hinna reda ut eventuella missförstånd innan beslut fattas.

Sedan 1 januari 2009 har frågor som rör djurskyddet flyttats över från kommunerna till

länsstyrelsen, som en del av detta arbete har samarbetet mellan landsbygdsenheten och veterinärenheten utökats. Vid kontroll av djur ingår numera förutom journalföring, märkning och rapportering även en översiktlig kontroll av djurskyddet. Underlaget från denna lämnas till veterinärenheten och eventuella brister följs upp av djurskyddsinspektörer.

Lovisa Lanneborn 018-195127

Ann-Sofie Björklin 018-19 5143

Natur och kultur

Nya insatser inom utvald miljö

Här presenteras de insatser inom utvald miljö som infördes år 2010 och som inte fått så mycket utrymme tidigare. Observera att insatserna inom utvald miljö har en begränsad budget. Det är alltså inte självklart att du får ersättning, även om du uppfyller grundkraven. Anpassade skyddszoner söks i samband med SAM-ansökan (i år senast 31 mars). Damm som samlar fosfor och Reglerbar dränering kan sökas löpande under året. Information om hur och när man söker samt övrig information om alla stöd inom utvald miljö finns på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/uppsala och jordbruksverkets hemsida www.jordbruksverket.se. Blanketter kan också beställas från länsstyrelsen. Välkommen att kontakta oss!

Anpassade skyddszoner

Från och med 2010 har en ersättning för anläggning och skötsel av anpassade skyddszoner införts. En anpassad skyddszon är ett område i en åker där det växer gräs och som är anlagd vid till exempel ytvattenbrunnar eller i svackor. Syftet med ersättningen är att minska ytavrinningen från åkermark för att minska mängden fosfor som rinner i väg.

Varje anpassad skyddszon ska vara minst 0,25 hektar. Innan du anlägger skyddszonen ska du alltid

ha haft kontakt med länsstyrelsen som före beslut gör en bedömning av lämpligt läge och skötsel för din skyddszon. Gör du inte det finns det risk att du inte beviljas några pengar. När länsstyrelsen har bestämt att du ska få ett åtagande upprättas en plan med de villkor du ska följa under de fem år som åtagandet gäller. Ersättningen är 4000 kr/ha och år.

*Asnaketch Woldetensaye
018-195203*

Damm som samlar fosfor

Yta godkänd för anläggning av anpassad skyddszon. Foto: Asnaketch Woldetensaye

För att minska transporten av fosfor till vattendrag och sjöar från jordbruksmark finns nu möjlighet att söka ersättning för anläggning av en våtmark som är speciellt utformad för detta ändamål. Det kan t.ex. röra sig om breddning av ett befintligt dike på en viss sträcka eller anläggning av en relativt lång och smal damm vid sidan om diket. Fosfor är till stor del bunden till jordpartiklar. Ett krav för en sådan här damm är därför att det ska finnas ett djupare parti närmast inloppet, där jordpartiklar

kan sedimentera, och minst ett grundare vegetationstäckt parti som vattnet får filtrera igenom. Minsta areal på dammen är 0,1 hektar. Du kan få ersättning med 90 procent av anläggningskostnaden dock maximalt 300 000 kr/ha. Tillrinningsområdet bör bestå av minst 50 procent åkermark. För att få ersättning måste länsstyrelsen kontaktas innan några arbeten påbörjas. Har du något område som du tror är lämpligt för en sådan här damm så hör gärna av dig.

*Paul Karlsson 018-195371 och
Malin Gunnerhed 018-195106*

Reglerbar dränering

För att minska läckaget av framförallt kväve infördes 2010 en miljöersättning till anläggning av brunnar i dräneringsssystem för att kunna reglera vattennivån på ett fält. Metoden kan tillämpas på relativt plana fält med jordar som har god genomsläpplighet. På täckdikessystemets stamledningar placeras dämpningsbrunnar, med vilka man har möjlighet att reglera vattennivån inom det dränerade området. Om vattennivån höjs efter vårbruket kan i många fall växternas tillgänglighet till vattnet öka och därmed minskar avrinningen och utlakningen från fältet. Nivån kan senare sänkas för att få bra bärighet vid skörd. Ersättningen är 8000 kronor per brunn dock maximalt 12 000 kr/ha.

Paul Karlsson 018-195371

Information om särskilda värden för betesmarker och slätterängar

Vi har tyvärr inte hunnit besöka alla lantbrukare som sökte särskilda värden förra året (2010). Det är på grund av det stora antal ansökningar om miljöersättningar som gjordes ifjol. För att utbetalning av din miljöersättning ska kunna göras så har Länsstyrelsen tillfälligt bedömt dessa marker som ej godkända för särskilda värden. Utbetalning sker därför endast för allmänna värden för 2010.

På de skiften där du ansökte om nytt åtagande för särskilda värden eller skogsbete i år 2010 ska du inte söka igen i ansökningen 2011. Vi på länsstyrelsen vet

vilka lantbrukare som inte har fått en ny bedömning.

Länsstyrelsen kommer så fort det är möjligt att återuppta arbetet med din ansökan för särskilda värden i år. I de fallen där marken berättigar till ersättning för särskilda värden kommer en tilläggsutbetalning att ske för 2010. De lantbrukare som det gäller ska ha fått ett brev om detta.

Vi börjar göra besök för en bedömning av särskilda värden med start i maj i år. Vi kontaktar er före vårt besök så att ni har möjlighet att vara med vid besöket.

*Karin Bengtsson-Sjörs 018-195123
Martina Dernroth 018-195313*

Nyheter 2011

Då vi snart får ett nytt landsbygdsprogram får du som har miljöstöd ingångna 2007 och som går ut 2011 möjlighet att förlänga dessa stöd tom 2013. Nyansökningar av miljöstöd är endast möjligt om du inte tidigare haft åtagande för stödet du vill söka eller om du gick in i ett åtagande mellan 2000 till 2006. Du förlänger ditt åtagande i SAM 2011. Du kan endast förlänga åtaganden med ingångsår 2007 och som går ut 2011! Om du inte förlänger ditt åtagande kommer du inte att kunna söka ett nytt motsvarande åtagande 2012.

Nytt för i år är att din ansökan måste vara underskriven av behörig firmatecknare den 15 juni. Om du inte är behörig eller din försäkranssida inkommer efter 15 juni avskrivs din ansökan helt och därmed kommer du inte att få några pengar. Om du är företagare eller firmatecknare för en klubb eller stiftelse, kontrollera en extra gång att rätt person skrivit under ansökan.

Söker du utbetalning för miljöskyddsåtgärder måste du skicka in en kopia på din växtodlingsplan till Länsstyrelsen senast 30 juni.

Från och med i år får du inget gårdsstöd eller kompensationsbidrag för byggnader i betesmarker och slätterängar. Om du söker ett nytt betesmarksåtagande i år skall du inte anmäla mark med byggnader.

Block som du inte brukar eller som inte är jordbruksmark skall du ta bort ur din ansökan. Om blocket ingår i ett åtagande måste du minska åtagandet. Om du vill minska arealen i ett åtagande måste du göra detta skriftligt på ett separat papper. Skriv block och vilken areal du vill ha i åtagandet.

Susanne Céwe 018- 19 53 40

Ansökningsåret 2011 – ett blankettlöst år!

Så var det dags igen, ett vårtecken så gott som något, SAM-inlämningen. Årets ansökningsförfarande ser lite annorlunda ut jämfört med tidigare år. Uppsala Län är ett av de utvalda länen för ett pilotprojekt om papperslös ansökan. Blanketten och alla kartor kommer inom kort att vara ett minne blott och Uppsala har valt att delta i pilotprojektet då det har flera fördelar, bland annat får vi en mjukare övergång till ett helt papperslöst ansökningsförfarande.

För dig som lantbrukare innebär det några förändringar. I år får du endast ett lösenord, kartor och sammanställning finns på Internet. Förra året lämnade över 70 % in sin ansökan elektroniskt! Vi på Länsstyrelsen kunde dessutom glatt konstatera att datagenerationen sträcker sig mellan 20 och 86 år!!

Några råd inför årets ansökan

- Börja med ansökan i god tid! Vi på länsstyrelsen har kurser, support och erbjuder er att göra ansökan hos oss. Men vi kan inte ta emot alla sista veckan.
- Se över dina blockgränser! I SAM Internet hittar du de senaste uppgifterna.
- SAM Internet hittar de flesta fel du gjort. Gå igenom listan noggrant!
- Sök inte på mer mark än vad du kan sköta!
- Sök endast de stöd där du kan uppfylla villkoren!

Fördelarna med SAM Internet är många. Förutom det självklara att du slipper alla papper och att allt finns samlat på Internet så får du dessutom snabbt reda på om du gjort något knasigt i din ansökan.

Susanne Céwe 018- 19 53 40

Lantbrukare om SAM Internet

Rickard

(nötkött, spannmål och vall):

"Jag anser mig vara en administrativ katastrof. Hemma på gården är det min fru som sköter alla papper. När SAM Internet kom upplevde jag det som ett stort lyft. All information som jag behövde till min ansökan fanns i datorn och jag kunde även spara alla uppgifter där. Det är som att göra prov och ha facit tillgängligt"

Ingrid (spannmål och vall):

"Tidigare var SAM-ansökan en hel del pappersarbete med SAM-blanketten och den där kartan som jag definitivt inte tyckte om. Den var mycket arbetsam och besvärlig. Men en kväll när jag höll på att skriva vad jag skulle ha på blocken så kom min son in och sa: - Vad håller du på med mamma? Det där ska vi väl kunna göra på Internet."

Sören (mjölk):

"Vi har tidigare sökt stöd på pappersblanketten. Men på grund av

att vi har så mycket smååkrar med ett 30-40-tal olika skiften, så har vi sedan bra långt tillbaka gjort ansökan på SAM Internet. Det är en otrolig skillnad att slippa dessa upprepningar av skiften i pappersbilagorna. Det är den största fördelen. Och så får man en bra överblick över sin ansökan. Så jag uppmanar andra lantbrukare att göra sina ansökningar på SAM Internet, det är tidsbesparande och intressant. Man får bra koll, och nu finns även Mina Sidor där man kan titta på utbetalningar och sånt."

SAM Internet

Saknar du datorvana? Här finns hjälpen!

För dig som är osäker på SAM Internet finns det flera olika alternativ till hjälp. OM du helst vill sitta hemma, ring oss på supporten! Vi har hjälpt åtskilliga lantbrukare genom åren att göra sin ansökan på SAM Internet. Du har även möjlighet att gå någon av våra kurser, då jobbar du med din egen ansökan och när kursen är klar är även din ansökan klar.

Boka dator: From 17 feb till 31 mars mellan 9-14.

Kurser:

- **Enköping (Komvux):** 4 och 11 mars
12,30-15,00, 15,15-18,00
- **Uppsala (Länsstyrelsen):** 14, 18, 23, 24 mars
9,00-11,30, 12,00-14,30 och 15,00-17,30.
Gimo (Aktivitetscentrum): 17 mars
9,30-12,00 och 13,00-16,00

Vid för lågt deltagande kommer kursen att flyttas till Uppsala. För kurser och datorer måste du anmäla dig!

SAM Internet support och anmälan: 018-19 51 70, 19 51 71 och 19 51 72.

Boka dator – SAM Internet support – Anmälan till SAM Internet kurs

Om du vill boka en dator för att göra ansökan hos oss eller om du behöver hjälp med SAM Internet alternativt vill delta i någon av våra SAM Internetkurser. Ring SAM Internetsupporten 018-19 51 70, 018-19 51 71 och 018-19 51 72.

Nyhet om spridning av gödsel som gäller för Uppsala län

Utöver de tidigare bestämmelserna för jordbruksföretag med i genomsnitt fler än tio djurenheter gäller dessa bestämmelser från 2011 fram till den 1 januari 2013:

För hela Uppsala län

- Om gödsel från djurslag som finns med i listan för "Högsta antalet djur som får hållas per hektar tillgänglig spridningsareal för olika djurslag" förs bort från företaget får djurantalet ökas i motsvarande grad.

För att antalet djur ska få ökas då stallgödsel förs bort ska dokumentation finnas över stallgödselmängden

som levereras, vilka djurslag och vilket antal djur gödseln kommer ifrån alternativt hur stor mängd totalfosfor gödseln innehåller, datum för leverans samt till vem gödseln levereras.

Inom känsliga områden finns även följande bestämmelser:

- Stallgödsel får inte tillföras i större mängd än vad som motsvarar 170 kg totalkväve per hektar spridningsareal och år. Kväve som förloras i samband med spridning får inte räknas bort från gödselns ursprungliga kväveinnehåll.
- Inför höstsådd av oljevaxter får högst 60 kg lättillgängligt kväve per hektar tillföras. Inom samma områden får inför höstsådd av övriga grödor högst 40 kg lättillgängligt kväve per hektar tillföras.

- Gödselmedel får inte spridas på jordbruksmark som gränsar till vattendrag eller sjö och där markens lutning mot vattnet överskrider 10 procent (10/100).
- Gödselmedel får inte spridas under tiden den 1 november – den 28 februari.
- Fasta gödselslag får spridas i både växande gröda som inte är fånggröda och på obevuxen mark under tiden den 1 oktober – 31 oktober. Det ska brukas ned inom 12 timmar. Fastgödsel från fjäderfän får dock under tiden den 1 oktober – 31 oktober inte spridas på obevuxen mark.

För mer information se www.jordbruksverket.se

Asnaketch Woldetensaye
018-19 52 03
Cecilia Bertholds 018-19 50 64

Allmänt

Samtal med Landshövdingen

Berätta lite om vem du är och vad du gjort innan du blev landshövding här i Uppsala län.

Oj, ska jag berätta det ännu en gång? Mitt yrkesverksamma liv är fördelat på en tredjedel vardera inom näringslivet, akademien och politiken. Så jag har en varierad bakgrund som gett mig den erfarenhet jag har idag. Under Fälldinregeringen samordnade jag jordbruksfrågorna med bl.a. jakt och inplantering av vildsvin. I mina yngre år jobbade jag även med paketering på en broilerfabrik och på en styckningscentral.

Vilken nytta har du av ditt tidigare jobb på Handelskammaren i din nuvarande roll?

Stor nytta! Arbetet har gjort att jag förstår svårigheter och möjligheter för entreprenörerna på landsbygden. Jag har även jobbat gentemot företag inom de areella näringarna.

Länsstyrelsens uppdrag är att jobba för en hållbar utveckling i länet. Hur jobbar du i rollen som Landshövding för att bidra till den utvecklingen?

Länsstyrelsen är ju en diversebutik som håller på med allt mellan himmel och jord där vi ska se till att lagar och förordningar tillämpas rätt t.ex. inom djurskydd och EU stöd samtidigt som landshövdingens uppdrag är att ta tillvara länets förutsättningar. Det innebär att jag är en lobbyist mot riksdag och regering för att

få till förutsättningarna för företagandet. Exempelvis har plan- och bygglagen förenklats vilket är till förmån för landsbygdsföretagarna. När det gäller strandskyddet har det skapats nya möjligheter. Inom turismen innebär det att man kan bygga mer strandnära och såklart vinna på det i marknadsföring hos potentiella besökare.

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson har ju en vision om Sverige det nya matlandet. Vad tycker du behövs för att sätta Uppsala län på matkartan?

Jag tror samverka, förpacka och marknadsföra är tre viktiga punkter. Att kunna marknadsföra sig med en kvalitetsstämpel och förmedla ett budskap genom den produkt man har - det är viktigt! (reds. anm: se kursserien "Utveckla ditt livsmedelsföretag" på sidan 13)

Vad gör du för egen del för att bidra till landsbygdsministerns vision?

I stort så pratar, propagerar och marknadsför jag det lokalproducerade och visionen matlandet Sverige. Vid representation här på slottet använder jag lokal mat i så stor utsträckning det är möjligt. I januari var ett femtiotal ambassadörer på besök i Uppsala. Vistelsen avrundades med middag på slottet och en presentkorg till varje ambassadör. Både middagen

Landshövding Peter Egardt

och korgen bestod av livsmedel från producenter i länet. Vid den uppmärksammade kocktävlingen "Den lokala kocken" medverkade jag i juryn. (Se artikel om tävlingen i nästa nummer av Gröna Bladet). I maj kommer en fortsättning på tävlingen, där kommer jag också att vara involverad.

Hur tror du att länets jordbruk står sig i förhållande till övriga Europa på sikt?

Jag tror att vi står oss bra, vi har flera fördelar. Vårt jordbruk är modernt med en ny maskinpark och det jobbas med miljöfrågor. Vi konsumenter är miljömedvetna och efterfrågar livsmedel som vi kan äta med gott samvete. Det gynnar det svenska jordbruket.

Anna Anjou 018-195330

Besök Länsstyrelsens nya webbplats

Sedan 1 januari 2011 har Länsstyrelsen i Uppsala län en ny webbplats. Vi hoppas att ni ska uppleva den som tydlig och enkel att hitta och navigera i.

Du kan på webbplatsen läsa om landsbygds- och lantbruksfrågor, biodling, djurhållning, kulturmiljöer och landskapsvård och mycket annat. Här finner du även ansökningsblanketter och längst ner på startsidan finns ett kalendarium med alla aktuella kurser, där du enkelt kan anmäla dig.

Välkommen till vår nya webbplats! www.lansstyrelsen.se/uppsala

Rådgivning och kurser

Aktiviteterna

Aktiviteterna som annonseras här anordnas av olika aktörer. Det är därför viktigt att du uppmärksammar namn och telefonnummer för just den aktivitet du önskar ta del av. Efter sista anmälningsdatum är din anmälan bindande!

Landsbygdsprogrammet 2007-2013 har fokus på företagets lönsamhet och deras konkurrenskraft. Länsstyrelsen har därför bestämt att för kompetensutveckling inom området företagsutveckling ska en deltagaravgift tas ut. Även inom andra områden kan en avgift tas ut.

Det kommer att anges i annonsen när deltagaravgift tas ut. En stor del av aktiviteten bekostas dock inom Landsbygdsprogrammet som finansieras av EU och svenska staten. När du anmäler dig till en aktivitet vill aktören ha information om ditt namn och personnummer. Denna information kommer att registreras i en databas på Jordbruksverket, för att kunna få fram statistik om deltagandet i kompetensutveckling inom Landsbygdsprogrammet. Personnumret tas enbart för att ha möjlighet att göra en uppföljning på kvalitet och effekt av aktiviteterna. Både aktören, Länsstyrelsen och Jordbruksverket har plikt att hantera information om deltagarna enligt Personuppgiftslagen (PUL).

I samband med genomförandet av kurser distribueras oftast en deltagarförteckning med namn, adress, telefonnummer och e-post. Vill du inte stå på en sådan lista får du säga ifrån i samband med din anmälan. Har du önskemål om andra aktiviteter än dem som annonseras här är du välkommen att kontakta Anna Anjou på tfn 018-195330 eller e-post anna.anjou@lansstyrelsen.se

Välkommen till en kurs om ull och tovning!

Lär känna ullen från Dina får och hitta Din dolda talang att skapa i ull!

Under två intensiva dagar kommer Gunilla Paetau Sjöberg att dela med sig av sin gedigna kunskap inom tovning. Inga förkunskaper krävs. Du kommer att få lära dig mycket om olika typer av ull, tovningstekniker, design samt olika sätt att dekorera och montera tovade föremål. Du får också tips om hur man säljer sina verk. Vi kommer att tova saker som tunn sjal och tjock sittdyna och provar filtnålens möjligheter på mindre ting. Ta gärna med Din ull för bedömning och användning! Kardmaskin finns att låna.

En liten, inspirerande utställning finns att se. **Datum:** 19-20 mars 9-17. **Lokal:** Ramsta bygdegård mellan Uppsala och Örsundsbro. **Kostnad:** 900 kr inklusive moms. Betalas i förskott till Länsstyrelsens plusgiro 351 73-4. Anmälan: www.lansstyrelsen.se/upsala, via kalendariumet på startsidan.

Bygdens historia och nutid – ett verktyg för ett attraktivt landskap

Ett attraktivt landskap bidrar till utveckling av bygden. Landskapets historiska innehåll är en viktig del av dess värden.

Vad gör just er bygd tilltalande? Och hur kan man arbeta med natur- och kulturlandskapet för att förstärka attraktionskraften, för boende och besökare? Upplandsmuseet söker engagerade byalag och bya-utvecklingsgrupper som tillsammans med oss vill undersöka hur man kan utveckla bygden genom att förstärka landskapsvärdena.

Låter det intressant? Ring Marja Erikson 018- 16 91 30 eller Per Lundgren 018 – 16 91 33 på Upplandsmuseet.

Rådgivning och kurser

Lammlåda kan hjälpa dig inför lammningen!

Ulrika König från Svenska Djurhälsovården föreläser och leder er under dagen. Kursen innehåller teori kring lammning, både när det går normalt till och när det uppstår problem. Genom att använda en lammlåda får du öva på att lägerätta fellägen, för att när det väl gäller känna större säkerhet. Ulrika kommer också att berätta om vad du bör ha hemma inför lammningen samt hur du bör sköta lamm och tacka den första tiden. Kursen vänder sig både till nybörjare och mer erfarna.

Datum: 15 mars. **Tid:** 9-13. **Lokal:** föreläsningssalen vid Kungsängens gård i Uppsala. **Kostnad:** 400 kronor inkl. moms. I avgiften är kursmaterial och stadigare fika inkluderat. Kursavgift betalas i förskott till Länsstyrelsens plusgiro 35173-4. Ange ditt namn samt 'kurs Lammning'.

Anmälan: www.lansstyrelsen.se/upsala, via kalendariumet på startsidan.

Välkommen till Distinkt Dam – ett utvecklingsprogram för kvinnliga företagare på landsbygden

Distinkt Dam är ett utvecklingsprojekt som stärker kvinnliga företagares förmåga att utveckla affärer tillsammans. Vi vill se en framtid där fler kvinnor tar vara på de tillväxtpöjligheter som finns inom kultur- och måltidsturism och den starkt växande upplevelseturismen på landsbygden.

Programmet innebär fyra aktiva dagar i form av workshops. Du får inspiration, energi och konkreta kunskaper om hur Du kan utveckla Dig själv och Ditt företag tillsammans med företagare inom andra verksamhetsområden.

Programmet innehåller bl.a. följande:

- inspirerande träffar med entreprenörer som berättar om sina erfarenheter från Real Life, visuella och muntliga presentationer, storytelling, kommunikation och nätverkande, samarbete och teambuilding, och kompetenskartläggning
- strukturakut med olika analysverktyg och metoder som hjälper Dig att omvandla idéer till handling

Datum: 12/3, 26/3, 9/4 och 7/5.

Kostnad: 1200 kr för hela programmet inkl. material (inkl. moms) och 100:- / dag för måltider. **Anmälan och info:** Mai Lundell, mai.lundell@telia.com, tfn: 070 2909935 alt. Ulrika Forsberg, ulrika@dramadam.se, tfn: 073 6895785

Rådgivning och kurser

Bygga för småskalig livsmedelsförädling

En kurs för dig som vill satsa på småskalig livsmedelsförädling, gårdsbutik eller liknande. **Innehåll:** Affärsidé • Hur bygger man en livsmedelslokal • Energi-effektivt • Livsmedelsregler • Hur kan ekonomin se ut? • Hur går man vidare? *Efter kursen finns det möjlighet att få enskild rådgivning inom ovan angivet ämne till ett kraftigt subventionerat pris.*

Tid och plats: den 13 april, Kungsbyn, Västerås. **Deltagar-avgift:** 625 kr ink moms, förtäring ej inkluderat.

Anmälan: 018-56 04 00 **Läs mer på** <http://hs-konsult.hush.se>

Testa din affärsidé

Känner du, som är företagare på landsbygden i Uppsala län ett behov av att diskutera idéer till utveckling av ditt företagande med en rådgivare? Vill du konsultera en rådgivare som Länsstyrelserna i regionen inte har något avtal med finns det nu en möjlighet till ekonomiskt stöd i form av en rådgivningscheck, som ger dig rätt till rådgivning till ett värde av maximalt 6 000 kronor.

Ta kontakt med Anna Anjou för info, anna.anjou@lansstyrelsen.se

Utveckla ditt livsmedelsföretag

Har dina produkter mervärden? Vet dina kunder om det? Kan produktutveckling ge mervärden? Dessa livsmedelskurser handlar om viktiga mervärden såsom kvalitet, nyttigt, smaker och förpackningar. Du får kunskaper för produktutveckling, marknadsföring och hur du kommunicerar mervärden med kunder. För Dig som är mathantverkare, har gårdsbutik, café, restaurang mm. Läs mer på www.prebio.se

Anmälan: senast en vecka innan kurserna till prebio@telia.com alt. 070-5368954. **Kostnad** 400kr/dag

● Packa Smart - förpackningslösningar till livsmedel

Vilka möjligheter och krav har en förpackning? En expert från The Packaging Arena föreläser. De arbetar med att hitta lösningar för småskaliga producenter. Förpackning som mervärde, förpackningens säljande effekter samt från idé till produkt är ämnen för dagen. **Tid och plats:** Arboga 17/3, Knivsta 7/4, Strängnäs 2/5

● "Funktionella" livsmedel - en ny säljande trend

Industrin introducerar i rask takt hälsosamma produkter sk Functional Food t ex med nyttiga magbakterier. Även du kan hänga på denna framgångsrika trend. Vanliga produkter kan ha "extra" nyttiga egenskaper t ex blåbär, havtorn, grönsaker, matolja, ost, surdegsbröd, fisk och kött. Vilka är de nyttiga egenskaperna? Vi reder också ut vad man får säga om sambandet mellan mat och hälsa. **Tid och plats:** Arboga 23/3, Knivsta 4/5, Strängnäs 10/5

● Smak - ett användbart mervärde

Våra sinnen styr vår värld heter det. Lär dig använda smak som mervärde. Under dagen jobbar vi med frågor såsom köplust och sinnen, fett är viktig smakbärare - men vilket fett och hur mycket?, lär dig sätta ord på smakerna, praktisk "smakskola". **Tid och plats:** Arboga 29/3, Knivsta 27/4, Strängnäs 17/5

● Kvalitet i råvara och förädling

Hos råvaror och i förädling påverkas kvalitén av många faktorer. Kunskaper om dessa är viktiga i kvalitetsarbetet och grunden för mycket av produktutvecklingen. I Del 2 väljer du mellan mjöl och bageri, kött och chark, fisk, mejeri och ägg eller frukt - grönsaker och potatis. I del 1 jobbar vi med följande: Vad händer livsmedlen naturligt och vid förädling?, hur kan du påverka kvaliteten? Samt grunder i produktutveckling. **Tid och plats** för del 1: Strängnäs 9/3, Arboga 5/4, Knivsta 13/4

Rådgivning och kurser

Företagsutveckling för företag med ekologisk inriktning

Är du landsbygdsföretagare/en grupp av landsbygdsföretag med intresse för ekologisk produktion och vill ha hjälp med att bolla och strukturera upp företagsutvecklingsidéer? Vänd dig till Dirk van der Krogt, marknads- och branschutvecklare på Ekologiska Lantbrukarna. **Tel** 018 10 10 36, 073 752 24 97, dirk.vanderkrogt@ekolantbruk.se

Utveckla din ekologiska grisproduktion

HS Konsult genomför fem träffar inom ekologisk grisproduktion. Den första träffen genomförs **den 2/3 i Uppsala**. Vi diskuterar KRAVs regler på förmiddagen (bla. hälsoprogram), på eftermiddagen berättar Maria Lindberg, Djurhälsovården om bl.a. vilka rön som gäller för behandling, hur och vilka medel som ska användas, aktuella behandlingsråd. Vi går igenom KRAVs förslag på regeländringar ihop med Kjell Sjödal Svensson, KRAV och Maria Lindberg. Det är mycket angeläget att ni som ekologiska grisproducenter är med och **tycker till** på de nya regelförslaget. Ni hittar det här: <http://www.krav.se/For-foretag/KRAVs-regler/Regelrevisioner-remisser>

Tid: Den 2 mars, kl 10-15. **Plats:** Sågarg. 10, Uppsala (HS lokaler, övriga träffar är på gårdar). **Kostnad:** 1500 kr plus moms/företag för alla fem träffarna. **Anmäl och frågor:** Stina Stabo på HS Konsult tfn 018-56 04 19 / 070-399 11 89.

Rådgivning och fältvandring

Konpetensutveckling erbjuds inom målområdena Ingen övergödning, Giftrfri miljö och Begränsad klimatpåverkan exklusive Greppa Näringen. Enskild rådgivning och gruppaktivitet så som fältvandring erbjuds kostnadsfritt inom de tre olika målområdena. Exempel på rådgivning som erbjuds är tolkning av markkarteringsanalys. Aktiviteter annonseras på www.lansstyrelsen.se/uppsala. Besök gärna länsstyrelsens och rådgivarorganisationernas webbplats.

Länsstyrelsen har avtalat med fyra rådgivarorganisationer:

Idegran Produktion, Oskar Franzén. 018-495 62 42/070-573 43 23. www.avenus.se

MälarAgro, Frida Olsson. 070-8622624. www.agrifocus.se

VäxtRåd Anders Kraft 0171-26531 www.vaxtrad.se

HS Konsult AB Diana Brisenborn 018-56 04 09 / 070-603 20 24, www.hushallningssallskapet.se

Asnaketch Woldetensaye 018-19 52 03

Behöver du någon att prata omläggning med?

Då kan Bondens Ekoråd vara något för dig. Du får en erfaren lantbrukskollega som ett personligt bollplank för idéer, frågor och beslut. Du får också ett nätverk med kontakter till ekologisk kompetens och erfarenhet. Vi hjälper dig att hitta en mentor som passar just dig och din gård. De finns presenterade på www.bondensekorad.se. Där kan du också läsa mer om hur Bondens Ekoråd fungerar i praktiken. **Intresserad?** Ta då kontakt med projektledare Inger Källander på telefon 011-700 93 eller via mail inger.kallander@ekolantbruk.se.

Funderar du på biogas?

Hushållningssällskapet kommer under våren att arrangera en endags studieresa till ett par gårdsbaserade biogasanläggningar i mälardalen. Ansvarig: energirådgivaren Gunnar Hadders, tfn 018-56 04 12. Håll ögonen öppna för vidare information! Info kommer att finnas på Länsstyrelsens webb samt genom HS konsult AB

Rådgivning och kurser

Permakultur för lantbrukare

Permakultur är ett konkret redskap som hjälper oss att observera, utforma och aktivt följa upp långsiktigt uthålliga odlade ekosystem. En central utgångspunkt är att hitta odlingsystem med minimalt behov av externa insatser, däribland fossil energi och tillförd växtnäring.

Under året kommer vi hålla fyra kursdagar kring hur du konkret kan använda permakultur i lantbruket. Kurserna är tänkta att följas som en helhet, men i mån av plats går det även att medverka vid ett mindre antal tillfällen. För den som följer alla kurserna kommer möjlighet erbjudas att under nästa år gå vidare och ta certifikat i permakulturdessign.

Under kursdagarna varvas teori med praktik och gruppövningar. Du kommer bland annat få träning i att analysera och läsa landskap, arbeta med kartor och skisser, planteringsteknik, trädbeskrivning samt genomföra ett eget designprojekt.

När: Första kursen, lördag **26 mars i Hågaby, Uppsala. Deltagaravgift** 500 kr inkl moms för hela kursserien.

Hästkörning i modernt lantbruk

En kurs i praktiskt handhavande och körning med häst i det moderna lantbruket uppdelad på tre heldagar ute hos Rolf Arvidsson och hans Ardennerhästar i Lundäng, Gimo. Medverkar gör också Janne Lundell.

När: Första träffen, **lördag 2 april, Gimo.** Datum för en sommar- och en höstträff sätter vi gemensamt. **Deltagaravgift** 375 kr inkl moms för hela kursserien.

Svampodling på stock

Odling av cellulosanedbrytande svamparter som ostronskivling och shiitake är en energisnål, läckagefri och giftfri livsmedelsproduktion. Råvaror är billiga material som halm och gallringsvirke. Restprodukterna efter odling är utmärkta som jordförbättringsmedel.

När: **lördag 9 april i Hågaby, Uppsala.** **Deltagaravgift** 250 kr inkl moms. Till hösten blir det även en kurs om odling på halm.

För mer information & anmälan: 018-495 62 42, kurser@avenus.se, www.avenus.se

Utnyttja Greppa näringen i Uppsala län -2011

Lär dig mer om effektiv användning av växtnäring och växtskyddsmedel

-kunskaper som förbättrar både gårdens ekonomi och miljön! Greppa Naringen hjälper dig på vägen!

Kurserna är kostnadsfria och öppna för alla intresserade – även för dig som inte är medlem i Greppa Naringen. Kursen har två delar en teoretisk och ett studiebesök.

Under den första delen kommer vi att gå igenom om klimatanpassning, energieffektivisering, övergödningssproblem med avseende på både kväve och fosfor samt odlingsåtgärdernas påverkan på markens långsiktiga bördighet. Hemuppgift inför del två är att upprätta en växtnäringsbalans.

→ Välj ett av två tillfällen:

Tillfälle 1 Tid: 13 april 9.30 – 15.30. **Plats:** Uppsala Stift, Dragarbrunnsg. 71 Uppsala.

Medverkande: Anna Richert (Klimatcertifiering, Svenskt Sigill), Oskar Franzén (Idegran Produktion), Karin Svanäng (Länsstyrelsen), m.fl. **Tillfälle 2 Tid:** 9 november 9.30 – 15.30.

Plats: Uppsala Stift, Dragarbrunnsg. 71 Uppsala. **Medverkande:** Anders Carlborg (Klimatcertifiering, KRAV), Oskar Franzén (Idegran Produktion), Karin Svanäng (Länsstyrelsen), m.fl.

Under den andra delen kommer vi att göra ett studiebesök hos lantbrukare och genomgång av växtnäringsbalans.

→ Välj ett av två tillfällen:

Tillfälle 1 Tid: 19 april 10.00 – 13.00. **Plats:** meddelas vid anmälan. **Tillfälle 2 Tid:** 15 november 10.00 – 13.00. **Plats:** meddelas vid anmälan.

Anmälan och frågor: Asnaketch Woldetensaye, 018-19 52 03.

TELEFONLISTA LANDSBYGD

Efternamn	Arbetsuppgifter	Telefon
Anjou Anna	Samordnare kompetensutveckling	018- 19 53 30
Benfalk Christel	Enhetschef	018- 19 53 84
Bengtsson-Sjörs Karin	Åtagandeplaner, betesmarker	018- 19 51 23
Bergqvist Emma	Åtagandeplaner, återkrav	018- 19 51 46
Bertholds Cecilia	Handläggning, fältkontroll, Greppa Näringen	018- 19 50 64
Björklin Ann-Sofie	Fältkontroll, djurkontroll	018- 19 51 43
Céwe Suzanne	Samordnare handläggning,	018- 19 53 40
Dernroth Martina	Utvald miljö, ÅP	018- 19 53 13
Fredriksson Catrine	Återkrav	018- 19 51 21
Gunnerhed Malin	Handläggning, fältkontroll	018- 19 51 06
Holm Inga	Handläggning	018- 19 53 35
Insulander Margareta	Samordnare företagsstöd & projektstöd	018- 19 53 79
Josefsson Ing-Marie	Handläggning, Gröna Bladet	018- 19 53 50
Karlsson Paul	Våtmarker, markavvattning	018- 19 53 71
Knuting Elin	Företagsstöd & projektstöd	018- 19 51 10
Käll Cecilia	Återkrav	018- 19 52 19
Lanneborn Lovisa	Tvårvillkor, djurkontroll, fältkontroll	018- 19 51 27
Larsson Lis	Handläggning, fältkontroll	018- 19 51 75
Liberg Anders	Kulturmiljöstöd, Utvald miljö	018- 19 52 36
Lindell Owe	Förprovning djurstallar	018- 19 52 77
Lundin Marianne	Brukarskifte, återkrav	018- 19 53 56
Löhman Erika	Samordnare kontroller	018- 19 52 78
Neidhardt Mathias	Blockkartor, blockredigering	018- 19 51 36
Nilsson Margareta	Samordnare utbetalning	018- 19 53 65
Nilsson Åse	Tvårvillkor, djurkontroll, fältkontroll	018- 19 50 54
Norman Sara	Åtagandeplaner, biogas	018- 19 51 32
Nyman Jessika	Handläggning, fältkontroll	018- 19 51 24
Näslund Kalle	Blockkartor, blockredigering	018- 19 51 33
Pettersson Linnéa	Samordnare utbetalning företagsstöd & projektstöd	018- 19 53 91
Rosendahl Ulf	Förvärvstillstånd, sprutbehörighet, fältkontroll	018- 19 53 62
Svanäng Karin	Handläggning energi och klimat	018- 19 52 24
Westlund Martina	Förprovning djurstallar	018- 19 52 56
Woldetensaye Asnaketch	Handläggning, fältkontroll, Greppa Näringen, upphandling	018- 19 52 03
Wångstrand Håkan	Handläggning, fältkontroll, Utvald miljö	018- 19 50 14

Landsbygdsenheten 018- 19 50 10 (09.00-15.00)

E-postadresser till personal på Länsstyrelsen:
fornamn.efternamn@lansstyrelsen.se
grona.bladet.c@lansstyrelsen.se

**Nästa nummer av Gröna Bladet
kommer i v 20.**

Vill du ha Gröna Bladet med e-post?

Maila ditt namn, e-postadress och kundnummer till:

grona.bladet.c@lansstyrelsen.se